МАШИНАЛАР ИШ УНУМИНИ ОШИРАЙЛИК!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 194 (3932).

3 ОКТЯБРЬ ПАЙШАНБА 1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ПЕШҚАДАМЛАР

ЙИЛЛИК планни бажарганликлари ҳақида рапорт бераётган звенолар кун сайин кўпайиб бормоқда. Бундай звенолар Бўка ва Бекободда, Оққўрғон ва Ўрта Чирчиқда кўп. Илғор звеноларнинг аъзолари бу йил ўзлари етиштирган пахтани ўз кучлари билан машиналар ёрдамида териб олишга қарор қилганликлари учун ҳам ана шундай яхши натижаларга эришмоқдалар.

Кечагина Оққўрғон районидаги Ҳамза номли колхоз пахтакорларининг йиллик планни муваффақиятли бажарганликлари ва шу кунларда мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топширишни қизғин давом эттираётганликлари хабар қилинган эди. Колхозда бундай ютуққа эришилишида Ҳамза Турдибоев, Лан Семён каби механизаторлар муносиб ҳисса қўшдилар. Мавсумда 100 тоннадан пахта териш мажбуриятини олган бу азаматлар шу кунгача ўзларининг «зангори кема»лари билан 70—80 тоннадан «оқ олтин» териб топширдилар. Ҳамза Турдибоев бошчилик қилаётган звено шу кунгача гектаридан 28 центнердан пахта йиғиб олди. Звено аъзолари яна 10 центнердан пахта топширамиз, деб қарор қилдилар. Суратда: (юқорида) Лан Семён, (пастда) Ҳ. Турдибоев ўртоқлар.

Н. Тўраев фотоси.

ҚИШЛОҚДАГИ ҚУРИЛИШНИ ТАРТИБГА СОЛИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

□ □

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети қишлоқдаги қурилишни тартибга солиш масаласини қараб чиқдилар. Қабул қилинган қарорда бундай деб таъкидланади: кейинги йилларда қишлоқ хўжалигидаги ишлаб чиқарувчи кучларни янада ривожлантиришга, қишлоқ аҳолисининг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини оширишга қаратилган катта-катта тадбирлар амалга оширилди.

Қишлоқдаги қурилишни яхшилаш ишига давлат нуқтаи назаридан муҳим аҳамият бериб, КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети аҳоли яшайдиган жойларни аста-секин яхши уй-жой ва маданий-маиший шароитлари бўлган обод посёлкаларга айлантириб, уларда унумли меҳнат қилиш ва қишлоқ хўжалигини жадал ривожлантириш учун ҳамма шарт-шароитни вужудга келтириш имконини берувчи, шунингдек аҳолини қишлоқ хўжалик ишларидан бўш вақтларда иш билан таъминловчи тегишли корхоналар вужудга келтиришни иттифоқдош республикалар компартиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советларининг, СССР қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР қишлоқ қурилиши министрлиги, СССР мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг, ўлка, область, район партия комитетларининг ва меҳнаткашлар депутатлари советлари ижроия комитетларининг қишлоқ қурилиши соҳасидаги энг муҳим вазифаларидан бири, деб ҳисоблайдилар.

Бундай обод посёлкалар колхоз ва совхозларни ривожлантириш ҳамда уларнинг ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш планлари асосида, шунингдек халқ хўжалиги тармоқларини ривожлантириш ва жойлаштиришнинг перспектив планига мослаб ишлаб чиқиладиган ана шу посёлкаларни район миқёсида планлаштириш ва қуриш лойиҳаларига мувофиқ равишда қурилиши лозим.

Яқин 5 йил мобайнида колхоз ва совхозларнинг марказий қўрғонларини район миқёсида планлаштириш ва қурилиш лойиҳаларини ишлаб чиқиш, шу лойиҳаларда ишлаб чиқаришни ихтисослаштиришни белгилаб қўйиш, шунингдек илгари тузилган лойиҳаларга зарур аниқликлар киритиш мақсадга мувофиқ деб топилди.

Обод посёлкаларни лойиҳалаш ва қуриш вақтида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг турли шароитларини, аҳолининг миллий хусусиятларини, теварак-атрофдаги манзарани ҳисобга олиш тавсия қилинди. Қишлоқ жойлардаги посёлкаларнинг архитектура қиёфаси жозибадор бўлиши керак.

СССР Госстройи ҳузуридаги граждан қурилиши ва архитектура давлат комитетига ҳамда иттифоқдош республикаларнинг Госстройларига қишлоқ хўжалик районларини планлаштириш лойиҳаларини, посёлкаларни планлаштириш ва қуриш лойиҳаларини ишлаб чиқишга раҳбарлик қилиш топширилди.

СССР Госпланига, СССР Госстройига, СССР молия министрлигига ва СССР қишлоқ хўжалик министрлигига йиллик планларда лойиҳалаш ишига тегишли бюджет маблағлари ва лимитлар ажратиб беришни кўзда тутиш топширилди. Колхозларга хўжаликларнинг йиллик планларида ва перспектив планларида колхоз маблағидан ва СССР давлат банкининг кредити ёрдамида марказий қўрғонларни планлаштириш ва қуриш лойиҳаларини ишлаб чиқишни кўзда тутиш тавсия қилинди.

Қишлоқ хўжалик районларини планлаштириш, посёлкаларни планлаштириш ва қуриш лойиҳаларини қараб чиқишда маҳаллий ташкилотларнинг вакиллари иштирок этиши мақсадга мувофиқ деб топилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига қишлоқдаги аҳоли яшайдиган пунктларни қуришга раҳбарликни таъминлаш, бу ишда иттифоқдош республикалар Госстройларининг, меҳнаткашлар депутатлари советлари ижроия комитетларининг, шунингдек қурилиш ва архитектура ишлари билан шуғулланувчи маҳаллий органларнинг роли ва масъулиятини ошириш; қишлоқ жойларда уй-жой, коммунал ва маданий-маиший қурилишни ривожлантириш тадбирларини ишлаб чиқиб, амалга ошириш, кооператив бўлиб ва якка тартибда уй-жой қуришни кенг кўламда авж олдиришга ҳар томонлама кўмаклашиш; қишлоқ районларидаги меҳнаткашлар депутатлари советлари ижроия комитетларининг штатларига район архитекторлари ва давлат архитектура-қурилиш контролининг инспектор-инженерлари лавозимларини киритиб, уларни қишлоқдаги аҳоли яшайдиган пунктларни тасдиқланган лойиҳаларга мувофиқ тўғри планлаштириш ва қуриш учун жавобгар қилиб қўйиш масаласини ҳал этиш топширилди.

СССР Госстройи ҳузуридаги граждан қурилиши ва архитектура давлат комитетига қишлоқда қуриладиган уй-жой бинолари ва жамоат биноларини лойиҳалашнинг янги нормаларини ишлаб чиқиб, иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари, СССР қишлоқ хўжалик министрлиги ва СССР қишлоқ қурилиши министрлиги билан келишган ҳолда, 1969 йилда тасдиқлаш топширилди. Қишлоқ қурилиши учун уй-жой ва жамоат биноларининг типовой лойиҳаларини, қоида тариқасида, республикалардаги лойиҳалаш ташкилотлари ишлаб чиқишлари лозим.

СССР Фанлар академиясига ва В. И. Ленин номидаги қишлоқ хўжалик Фанлари академиясига қишлоқ жойларда ишлаб чиқаришни ривожлантириш, одамларни қишлоқ районларида жойлаштиришнинг перспектив йўллари соҳасидаги илмий тадқиқотларни кенгайтириш, шунингдек қишлоқ қиёфасини ўзгартиришга доир энг муҳим проблемаларни ҳал этиш билан боғлиқ бўлган илмий тадқиқот ишларини бажариш таклиф қилинди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР қишлоқ хўжалик министрлигига ва СССР қишлоқ қурилиши министрлигига посёлкаларни тажриба-намуна тариқасида комплекс қилиб қуришни ташкил этиш, 1969—1975 йилларда ҳар бир область, ўлка ва автоном республикада битта-иккита ана шундай посёлкани қуриб битказишни таъминлаш топширилди.

СССР қишлоқ қурилиши министрлигига ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига давлат ва колхозлараро қурилиш ташкилотлари учун қишлоқ қурилишига индустриал методларни жорий этишни ва капитал маблағлардан самарали фойдаланишни таъминловчи ишлаб чиқариш-техника базасини ягона планга мувофиқ равишда барпо этиш чораларини кўриш таклиф қилинди.

СССР қишлоқ қурилиши министрлигига ва СССР қишлоқ хўжалик министрлигига колхозчиларни ва совхоз ишчиларини куз-қиш фаслида қурилишда қатнаштирмоқ учун уларга бинокорлик ихтисосларини ўргатиш ишини ташкил этиш топширилди.

СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида ва республикалардаги халқ хўжалиги ютуқлари виставкаларида қишлоқлардаги аҳоли яшайдиган пунктларни қайта қуришнинг илғор тажрибасини батафсил кўрсатишни, шунингдек қишлоқ қурилишидаги илғор тажрибани матбуотда, радио ва телевидение орқали кенг кўламда ёритишни ташкил этиш мақсадга мувофиқ деб топилди.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотлари барча қишлоқ хўжалик ходимлари, қурилиш, лойиҳалаш ва илмий-тадқиқот муассасаларининг коллективлари билан биргаликда ўзларининг ижодий куч-ғайратларини қишлоқдаги ишлаб чиқариш, уй-жой ва маданий-маиший қурилишни тубдан яхшилашга, колхоз ва совхозларнинг посёлкаларини ободонлаштиришга сарфлайдилар, деб ишонч билдирадилар.

МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

ЎРТА ЧИРЧИҚ (телефон орқали олинди). «Партия XXII съезди» колхозидаги ҳар бир участка ва звенода терим суръати жадал. Шунинг учун ҳам колхоз ҳар куни йиллик планнинг 4— 5 проценти миқдорида «оқ олтин» тайёрламоқда.

Ишни пухта ташкил қилган, айниқса машина теримига куч берган звеноларда кундалик ютуқ янада самарали бўлмоқда. Бу ўринда Акром Болтабоев бошлиқ звено аъзоларининг ишини алоҳида қайд қилиш керак. Пахтакорлар социалистик мусобақани кенг кучайтириб пахта тайёрлаш йиллик планини тезроқ бажариш учун курашаётир. Мана бир неча кундирки звено аъзолари пландан ташқари қўшимча «оқ олтин» топширишни давом эттирмоқдалар.

— Ҳали, — дейди звено бошлиғи, — далаларимизда пахта жуда кўп. Уни ёғин-сочинга қолдирмасдан тезда йиғиштириб оламиз. Пландан ташқари, ҳар гектар ердан 12 центнердан пахта топширамиз. Ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни шу йилнинг ўзидаёқ 32 центнерга етказамиз.

Колхозда пахта тайёрлаш планини бажараётган звенолар сони кун сайин кўпайиб бормоқда. Жуман Мирзаев бошлиқ звено аъзолари ҳам яқинда ғалаба рапортини йўлладилар. Колхозчилар эришилган ютуқларни амалий иш билан мустаҳкамламоқдалар, мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топширишни қизғин давом эттиряптилар.

ҲОСИЛДОРЛИК ОШАДИ

Теримнинг қизғин кунлари бошланиб кетди.

Колхозчилар моҳир механизаторларнинг ёз бўйи қандай меҳнат қилганликлари мана шу хирмон кўтарилаётган кунларда кўриниб турибди. Кун сайин терим суръати ошаяпти, чунки далаларимизда ҳосил мўл. Биз пешона тери тўкиб, етиштирилган ҳосилни сира нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун барча куч ва имкониятларни сафарбар этиб, меҳнат қилмоқдамиз.

Бултур хўжалигимизда ҳосилдорлик планга нисбатан бир центнер оширилган эди. Бу йил эса 1260 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил йиғиб олиш учун курашилмоқда. Бу ҳосил далаларимизда бор. Ҳамма гап уни тез ва сира нобуд қилмай териб олишда.

Колхозимизда 35 та пахта териш машинаси бор. Бу машиналар билан механик-ҳайдовчиларимиз 2000 тонна пахта териб олиш учун бел боғлаганлар. Бу планга нисбатан етиштирилган ҳосилнинг 85 процентини ташкил қилади. Механизатор Тўйчи Ҳусаинов, Миржамол Нишонов, Ортиқ Сайдалиев, Отажон Ҳасанов ўртоқлар бошлиқ звенолар ҳозир маррага етай деб қолдилар.

Механизаторларимиз унумли, баракали ишламоқдалар. Улар биринчи теримда кўпроқ пахта териб олиш учун астойдил курашмоқдалар. Масалан, Абдурашид Холматов бошлиқ участкадаги звено бошлиқлари ўз агрегатлари билан биринчи теримда ҳар гектар ердан 20—21 центнердан ҳосил териб олишга эришдилар.

Очиқ эътироф қилиш керакки, бизнинг колхоз районимиздаги хўжаликлар орасида ҳосилдорлик ва иқтисоди жиҳатидан қолоқ ҳисобланади. Бу йил ҳосилдорликни ошириш, мавжуд ерлардан унумли фойдаланиш соҳасида бирмунча ишлар қилинди.

Сув хўжалик ташкилотлари бу йил бизга анчагина амалий ёрдам бердилар. Айниқса, насос билан сув чиқарадиган каналларни мустаҳкамлашда берилган ёрдамдан беҳад миннатдормиз. Бу амалий ёрдамнинг ижобий натижаси айни кунларда кўрина бошлади. Бу йил колхозимиз бўйича ҳосилдорликнинг ошишига имонимиз комил.

Илғор хўжаликлар даражасига етиб олиш, колхозимиз қаддини росмана кўтариш учун йиғим-теримда юқори кўрсаткичларга эришиш учун куч ва ғайратларни аямаймиз.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти терим даврида колхозчиларга қулай маиший шароит яратиб берган. Дала шийпонлари жиҳозланди, кўчма болалар боғчаси иши яхшиланди. Звенолар, участкалар ўртасида социалистик мусобақа кенг йўлга қўйилди.

Қ. ЙЎЛДОШЕВ,
Бўка районидаги «Ленинизм» колхози партия ташкилотининг секретари.
К. ҲОШИМЖОНОВ,
колхоз инженери.

САБЗАВОТКОРЛАР ҒАЛАБАСИ

Калинин районидаги Ильич номли колхоз деҳқонлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб ишлаб чиқариш ютуқлари билан нишонлаш учун курашиб, янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритяптилар. Улар ишнинг звено усулида ташкил этиб давлатга маҳсулот сотиш планларини барча турлари бўйича бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар.

Колхозчилар полиз экинлари маҳсулотини анча кўпайтирдилар. Картошкадан олинадиган ҳосил кескин кўпайди. 790 ўрнига 876 тонна картошка сотилиб, план 111 процент бажарилди. 810 тонна полиз, 3322 тонна сабзавот топширилиб бу соҳадаги берилган план ҳам анча ошириб адо этилди.

Шу билан бирга колхозчилар узум ва мева етиштириш ва давлатга сотиш топшириқларини бажаришда ҳам эътиборга сазовор ишлар қилдилар. 4925 ўрнига 5147 тонна маҳсулот сотилиб йиллик план 104,5 процент бажарилди.

Колхозда чорвачиликни ривожлантириш ва маҳсулдорлигини кўпайтириш соҳасида ҳам катта ишлар амалга оширилди. Гўшт тайёрлаш плани бажарилди. 48000 ўрнига 72 минг дона тухум етиштирилиб, план бир ярим баравар адо этилди. Чорвадорлар қишловга тайёргарлик кўришда яхши ишлар қилишди. Беда ва дағал хашак тайёрлаш, силос бостириш планлари бажариб қўйилди.

Колхозчилар эришилган ютуқларни мустаҳкамлаб, пландан ташқари қўшимча 100 тонна картошка, 200 тонна полиз экинлари маҳсулоти, 710 тонна сабзавот тайёрлаш ва сотишга қарор қилдилар.

Колхозда 1969 йил ҳосилига тайёргарлик ишлари ҳам кучайиб кетди. 35 гектар ерга пиёз уруғи сепиб қўйилди. 200 тонна эртапишар картошка уруғи жамғарилди. Кузги шудгор ишлари жадал суръатлар билан олиб боріляпти.

ЯНГИЙЎЛ районидаги Калинин номли колхознинг Э. Аҳроров, Б. Обуев, Т. Аширматов каби механизаторлари терим суръатига суръат қўшмоқдалар. Улар ҳар куни 4-5 тоннадан пахта тераётирлар. Суратда: (чапдан ўнгга) Т. Аширматов, Б. Обуев, Э. Аҳроров ўртоқлар.

А. Абалян фотолари.

356.000 тонна пахта учун

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 2 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Пахта тайёрлаш		Машина терими	
	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
Оққўрғон	3,53	41,58	3,93	46,52
Бўка	3,38	35,76	3,91	38,52
Юқори Чирчиқ	4,66	32,19	7,88	49,44
Бекобод	3,30	30,40	4,19	31,33
Ўрта Чирчиқ	3,56	27,32	4,46	32,38
Янгийўл	2,34	25,23	2,84	20,77
Оржоникидзе	1,74	14,59	8,40	15,00
Область бўйича	3,28	32,23	4,05	36,20

ЧОРВАДОРЛАРГА УСТА ЧОРВАДОР УНВОНИ БЕРИЛАДИ

Хизматларига яраша тақдирланадилар

Кўп миллионли қишлоқ меҳнаткашлари ва аввало чорвадорлар ҳаётида катта ва қувончли байрам: шу йил 1 октябрдан бошлаб чорвачилик фермаларининг энг яхши ишчиларига «I класс уста чорвадор», «II класс уста чорвадор» унвонлари беришга қарор қилинди.

Чорвадорларимизнинг хизматига яраша берилган баҳо ҳам, уларнинг малакасини ошириш тўғрисида партия билан ҳукумат қилаётган ғамхўрлиқ ҳам, энг яхши ходимларни моддий жиҳатдан рағбатлантириш тўғрисидаги давлат меҳрибонлиги ҳам ана шу янгиликда ўз ифодасини топди. I класс уста чорвадорга ҳар ой маошининг 20 процентн миқдорида, II класс усталарга эса 10 процентн миқдорида қўшимча ҳақ тўланади.

СССР қишлоқ хўжалик министрлиги қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш ишчилари ҳамда хизматчилари касаба союзи марказий Комитети билан келишиб совхозлардаги ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналаридаги чорвачиликда банд бўлган ишчиларга «Уста чорвадор» унвонини бериш тартиби тўғрисидаги Низомни ишлаб чиқди.

Колхозларга совхозлар учун белгиланган қоидалар асосида колхозчиларга биринчи ва иккинчи класс уста чорвадорлар унвонини бериш тавсия қилинди.

Чорвадорларнинг малакаси қандай имтиҳон қилинади? Уларнинг қайси бирлари унвон олишга даъво қила оладилар? ТАСС мухбирининг ана шу саволларига СССР қишлоқ хўжалик министрлигидан қуйидаги жавоб олинди:

— Унвон бериш тўғрисидаги Низом чорвачиликнинг ҳамма соҳаларидаги етакчи касб ишчиларига жорий этилади. Тасдиқланган рўйхатда бундай касблардан бир неча ўнтаси санаб ўтилган. Булар орасида чорвачиликдаги энг оммавий касб бўлган сут соғувчилар, бузоқбоқарлар, қорамол боқувчилар, чўчқабоқарлар, чўпонлар, паррандабоқарлар, отбоқарлар ва шу сингарилар бор. Йиртқич ҳайвонларни боқувчилар ва қуёнбоқарлар, буғубоқарлар, асаларичилар ҳам ўз ишида улар билан баббаравар классли унвон олиш ҳуқуқига эгадирлар... Бизда кам учрайдиган ихтисосдаги ишчилар, шу жумладан туяларни, эшакларни, хачирларни, кийикларни урчитиб кўпайтириш ва боқиш билан шуғулланувчи ишчилар ҳам эсдан чиқарилган эмас.

«Уста чорвадор» унвонини беришда ишчиларни имтиҳондан ўтказмоқ учун хўжаликда доимий ишлайдиган аттестация комиссияси тузилади. Бу комиссия унвон олишга тақдим этилган номзодларнинг билимларини баҳолайди ва уларнинг чорвачиликдаги ишига малакали характеристика беради.

Фермаларнинг, бўлимларнинг раҳбарлари энг яхши чорвадорларни комиссияга тақдим этади ва шунингдек ишчиларнинг шахсан ўзи ҳам комиссияга ариза бериши мумкин. Лекин ҳамма ҳолларда масала умумий Низомга мувофиқ равишда ҳал қилинади.

Уста чорвадор малакали ишчи бўлиши, ўз касбини мукаммал билиши, меҳнат унумдорлиги ва маданиятини кўтаришда ибрат кўрсатиши лозим. Ҳозирги вақтда чорва моллар анатомияси ва физиологиясини, уларни боқиш ва парваришлаш қоидаларини билмай туриб, машина ва механизмларда ишлаш маҳоратини эгалламай туриб бунга эришиб бўлмайди.

Аттестация комиссияси чорвадорнинг бу масалаларни қанчалик (зооветеринария таълими программаси ҳажмида) билишини текшириб ҳам кўради. 2 класс уста чорвадор чорвачиликда камида уч йил ишлаган бўлиши ва 2-3 йил мобайнида ўзи парвариш қилаётган чорва (ёки парранда) группаси бўйича маҳсулдорликни ошириб бригада, ферма, бўлим ёки хўжалик эришган даражадан ўрта ҳисобда 10-25 процент ортиқ даражага эришган бўлиши лозим.

2 класс уста чорвадорга бундан ҳам каттароқ талаблар қўйилади. У чорвачиликда камида 5 йил ишлаган бўлиши ва иккинчи класс уста чорвадорларга белгиланган кўрсатгичдан 5-10 процент ортиқ ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришган бўлиши керак. Илғорлар алоҳида катта муваффақиятлари учун биринчи класс уста чорвадор унвонига муддатидан аввал сазовор бўлишлари ҳам мумкин, лекин улар ўз касбида узлуксиз уч йил ишлаган бўлиши шарт.

Чорвадорлар малакасини баҳолаш тўғрисидаги Низомда фермалардаги меҳнатнинг ўзига хос кўпгина хусусиятлари кўзда тутилган.

СССР қишлоқ хўжалик министрлиги ўзига қарашли ташкилотларга Низомни ҳар бир хўжаликка етказиш вазифасини топширди. (ТАСС).

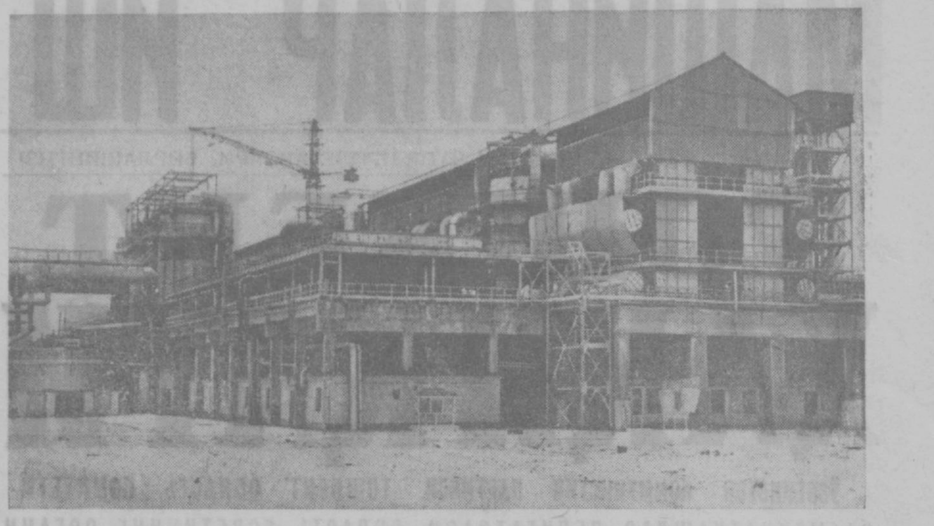

Олмалиқ мис эритиш заводининг олтингугурт кислотаси ишлаб чиқарувчи цех коллективи самарали меҳнат қилиб, бир неча минг сўмликдан ортиқроқ маҳсулот ишлаб чиқарди. Суратда: олтингугурт кислотаси ишлаб чиқарувчи цехнинг умумий кўриниши. И. Глауберзон фотоси.

ЯНГИЛИК САМАРАСИ

Корхонамиз планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтгандан бери жуда кўп янгиликлар юз берди. Айниқса замонавий техникани ишлаб чиқаришга тезроқ жорий қилиш йўлида катта имкониятларга эга бўлмоқдамиз. Янги усулнинг шарофати билан бу йил цехимизда қатор техникавий тадбирлар ўтказдик.

Натижада маҳсулотнинг сифати анча яхшиланди, ишлаб чиқариш маданияти ошди. Авваллари бир кишиқ сменада 500 жуфт пойафзални қўлдан чиқарса, энди камида икки минг жуфт оёқ-кийимига ишлов бера олади. Аёллар этиги тайёрловчи участка ҳам механизациялашган эди. Бу участка эндиликда ярим автомат билан қуроллантирилди.

Қатор янгиликлар ишчи-хизматчиларнинг янада самарали меҳнат қилишлари, маҳсулот сифатининг яхшиланишига олиб келмоқда. Бу йил замонавий техника туфайли белгиланган икки хил ўрнига тўрт хил моделни ўзлаштирдик. Янги маҳсулотларимиз: янги фасондаги паст ва баланд пошнали иссиқ этиклар, понталет, лодочка ҳилидаги бежирим туфлиларни харидорлар яхши кутиб олишди. Бу моделдаги пойафзаллар магазинларга кўплаб жўнатилмоқда. Маҳсулотнинг нави ҳам нормадагидан анча юқори бўлаяпти.

Цехимиз «коммунистик меҳнат коллективи» деган шарафли номини олиш учун курашмоқда. Бу номга муносиб бўлиш учун барча куч ва ғайратимизни сарфламоқдамиз. Бу йил бир неча бор мукофотли ўринларни олдик. Ўтган ойда цехлараро кўчма Қизил байроқни ўз қўлимизга олишга муваффақ бўлган эдик. Бу ойда ҳам байроқни қўлдан бой бермасликка ҳаракат қилаяпмиз. Мақсадимиз харидорлар дидига мос маҳсулотлар ишлаб чиқаришдир.

Яқинда корхонамиз аҳли В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини меҳнатда юксак кўрсаткичлар билан кутиб олиш мақсадида оширилган социалистик мажбурият қабул қилди. Цехимиз ишчи-хизматчилари ҳам бу ташаббусга қўшилиб улуғ санагача пландан ташқари 2 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқаришга, кўплаб хомашё тежаш эвазига минг сўмликдан кўпроқ маблағ иқтисод қилиб қолишга, меҳнат унумдорлигини эса пландагига нисбатан ярим процент оширишга бел боғлади. Юзга яқин коммунистик меҳнат зарбдорини ўз сафига жипслаштирган цехимиз коллективи шу кунларда ҳормай-толмай меҳнат қилаяпти.

Бу курашда цехимизнинг И. Ковлиметов, Т. Чурилова, Т. Парпиев, Ж. Содиқжонов каби моҳир пойафзалчилари бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Н. ХУШБАХТИЕВ,
1- пойафзал фабрикаси 3-цехининг ишчиси.

ТОШКЕНТ ГРЭСИНИНГ ҚУВВАТИ ОШМОҚДА

27 сентябрь Тошкент ГРЭСида муҳим воқеа юз берди. 8-турбогенератор ишга туширилди. Демак, станциянинг биринчи навбати лойиҳадаги қувват — 1280 минг киловаттга етди. Аниқроқ қилиб айтсак, лойиҳада кўзда тутилган дастлабки маррадан ўзиб кетилди. Станцияни 150 минг киловатт қувват қувватли блоклар билан таъминлаш мўлжалланган эди. Турбогенераторларнинг амалдаги қуввати эса 160 минг киловаттга чиқди. Шуниси қизиқки, станциянинг 80 минг киловаттдан иборат фақат қўшимча қувватининг ўзи 1937 йилда республикамиз энергетикасида бўлган барча қувватдан ҳам ошиқдир.

Ўзбекистон энергетикаси пешқадамининг иккинчи навбати қурила бошлади. Бу ерда ҳар бирининг қуввати 160 минг киловаттдан келадиган яна тўртта блок қурилмоқда. Бухоро газида ишлайдиган бу ГРЭС республикамиздаги иссиқлик электр станциялар орасида энг тежамлисидир. (ЎзТАГ).

Саралаш цехининг пешқадамлари Т. Бурцева (чапда) ва Н. Екимцевалар беш йиллик учинчи йили топшириғини муддатидан илгари адо этиш ҳаракатига қўшилишган. Пойтахтимиздаги шарикоподшипник заводининг бу илғор ишчилари кунлик топшириқларни ортиғи билан бажармоқдалар. А. Тўраев фотоси.

УЛУҒ САНАГА БАҒИШЛАБ

Шаҳар «Билим» жамиятининг III пленуми бўлиб ўтди. Область «Билим» жамияти раиси, фалсафа фанлари кандидати А. Юсупов «Бутуниттифоқ» «Билим» жамияти V пленуми якунлари ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан шаҳар «Билим» жамиятининг вазифалари» деган темада доклад қилди. Пленумда завод, фабрика, қурилиш, ўқув юртлари пропагандистлари — 120 дан ортиқ киши қатнашди. Музокарада сўзга чиққан ўртоқлар шаҳар «Билим» жамияти ишини янада жонлантириш ҳақида ўз таклиф-мулоҳазаларини айтдилар.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

КОММУНИСТИК ҚУРИЛИШ ВА ИЖТИМОИЙ МУНОСАБАТЛАРНИНГ РИВОЖЛАНИШИ

НАЗАРИЙ МАСАЛАЛАР

КПСС XXIII съезди ҳозирги даврда коммунистик жамият қурилишининг улуғвор вазифаларини чуқур илмий асосда белгилаб, ижтимоий муносабатларнинг ривожланиш йўлларини кўрсатиб берди.

Коммунизм қуриш даврида, деб таъкидланади КПСС Программасида, ишлаб чиқариш кучларининг қудратли юксалиши билан бирга социалистик ижтимоий муносабатларнинг аста-секин коммунистик ижтимоий муносабатларга ўсиб ўтиш процесси юз беради. Социалистик ижтимоий муносабатлар аста-секин, социалистик мулкнинг икки формасининг бир-бирига яқинлашиши ва келгусида ягона умумхалқ мулкининг вужудга келиши, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги муҳим тафовутларни бартараф этилиши ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнатнинг бир-бири билан узвий боғланиши ва меҳнатга қараб тақсимлашнинг социалистик принципининг тобора такомиллашиб бориши, коммунистик тақсимот принципининг қарор топиши билан коммунистик ижтимоий муносабатларга айланади.

КПСС Программасида кўрсатиб ўтилганидек, ижтимоий муносабатлар кишиларнинг энг мукаммал, олижаноб ва инсонпарварлик муносабатидир. Коммунистик муносабатлар кишиларнинг тенглиги, ўзаро ҳурмати, дўстлиги ва ҳамкорлигига асосланади.

Ижтимоий муносабатлар жуда кўп қиррали процессдир. Бунга асосан ижтимоий ҳаёт жараёнида кишилар ўртасида вужудга келадиган — иқтисодий, сиёсий, ғоявий, миллий ва оилавий муносабатлар киради. Иқтисодий ишлаб чиқариш муносабатлари эса бу муносабатларнинг энг муҳимидир. В. И. Ленин ўзининг «Бизнинг революциямиз ҳақида» деган асарида ишлаб чиқариш муносабатлари маълум ишлаб чиқариш кучлари базасида вужудга келади ва ишлаб чиқариш кучлари ишлаб чиқариш муносабатларининг ривожланишига таъсир кўрсатади, деб алоҳида таъкидлаган эди. Бу ерда гап ишлаб чиқариш муносабатлари билан ишлаб чиқариш кучларининг бир-бирига узвий боғлиқ эканлиги тўғрисида боради.

СССРда ижтимоий муносабатларнинг ривожланишини икки катта даврга бўлиш мумкин: биринчиси — социалистик ижтимоий муносабатларнинг вужудга келиши ва қарор топиш даври, иккинчиси — бу муносабатларнинг ривожланиши ва янада тараққий этиши давридир. Ижтимоий муносабатлар ривожланишининг биринчи даврида хусусий мулк эгалари йўқ қилинди ва ишлаб чиқариш воситаларига ижтимоий мулкчилик таъминланди, эксплуататор синфлар бекор қилинди, майда якка товар хўжаликлари коллектив хўжаликларга айлантирилди. Социалистик ижтимоий муносабатларнинг шаклланишида замонавий ишлаб чиқариш кучларини ўстириш, қишлоқ хўжалигини техника билан жиҳозлаш катта аҳамиятга эга бўлди. Ғалаба қозонган маданий революция социалистик ижтимоий муносабатларнинг қарор топишида катта роль ўйнади.

СССРда социализмнинг ғалабаси муносабати билан социалистик ижтимоий муносабатлар мустаҳкамланди ва янада ривожланди. Жамият ҳаётида ҳақиқий коллектив муносабат бошланди, ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида ўзаро ҳамкорлик ва дўстлик муносабатлари қарор топди. Совет давлати ривожланишининг 50 йиллик тарихий тажрибаси социалистик ижтимоий муносабатлар бизнинг жамиятимизда тўла қарор топганлигини кўрсатиб турибди. Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида эндиликда коммунистик ижтимоий муносабатларни ривожлантириш сари қадам қўйди.

Буржуа жамиятининг социологлари жамиятнинг ижтимоий муносабатларини унинг социал структурасидан ажратишга ҳаракат қилмоқдалар. Бундай уринишдан мақсад нимадан иборат эканлиги бизга маълум. Ҳозирги вақтда барча капиталист мамлакатларда вужудга келган илмий-техника соҳасидаги тараққиёт бутун жамиятда социал синфнинг структурасини ўзгартириб юбормоқда, унинг асосий таянчига зарба бермоқда. Бу эса буржуа жамиятини емиришга олиб келмоқда. Шунинг учун ҳам буржуа жамиятининг ҳимоячилари умуман ижтимоий муносабатларни инкор этадилар. Улар фақатгина жамиятнинг структураси ҳақидагина гапирадилар, холос. Бу билан улар буржуа жамиятида синфий антогонизмни яширмоқчи, уни парда остига олмоқчи бўладилар. Буржуа жамиятида кучайиб бораётган антогонизм ўрнига синфларнинг тотувлиги, ўрта синфлар деган тутируқсиз гаплар тарқатилмоқда. Лекин шунга қарамасдан кун сайин авж олаётган илмий-техника тараққиёти буржуа жамиятини ҳалокат ёқасига олиб келмоқда.

Жамиятнинг социал структураси ижтимоий муносабатларни ривожлантириш динамикасини белгилайди. Ижтимоий муносабатлар жамиятнинг базис ва устқурмасини ўз ичига олади.

Социалистик ва коммунистик ижтимоий муносабатлар бир қатор умумий ўхшашликларга эга. Шунинг билан бирга коммунистик ижтимоий муносабатлар моддий, идеологик, маданий турмуш жиҳатидан социализмдаги кишилар ўртасидаги муносабатлардан анча юқори даражада бўлади. Ижтимоий муносабатларни ривожлантиришнинг бирдан-бир асоси коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш ва ривожлантиришдан иборат.

Эндиликда бизнинг мамлакатимизда тараққиёт шундай чўққига кўтарилдики, ижтимоий муносабатларнинг ривожланиши ва такомиллашиши жамиятда синфий муносабатларни тугатишни, яъни шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги иқтисодий, сиёсий ва маданий турмуш соҳасидаги тафовутларни тугатишни ҳамда ишчи ва деҳқонларнинг маданияти, маданий-техник даражасини ақлий меҳнат кишилари даражасига кўтаришни талаб этади.

Марксизм-ленинизм классиклари меҳнатни ақлий ва жисмоний группаларга бўлиш, шаҳарни қишлоқдан ажратиш ижтимоий тенгсизликнинг энг муҳим асосидир, деб кўрсатган эдилар. Асрлар мобайнида ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасида, шаҳар билан қишлоқ ўртасида жиддий қарама-қаршиликлар мавжуд бўлиб, бу қарама-қаршиликлар доимо кескинлашиб келди. Капитализм эса бу қарама-қаршиликларни янада ниҳоясига етказди. Фақат социализмгина эксплуатацияни таг-томири билан тугатиб, аста-секин эски меҳнат тақсимоти ва синфлар ўртасидаги социал фарқларни тугатиб бормоқда.

50 йил ичида Совет давлатининг ривожланиши шуни кўрсатдики, бизнинг жамиятимизда ишчилар билан деҳқонлар синфи ўртасида мустаҳкам дўстлик ва ҳамкорлик қарор топди. Бу синфлар коммунистик жамият қуришда қудратли кучдир. Бизнинг жамиятимиз олға қараб ривожланишида ишчилар синфи ва интеллигенция тобора кўпайиб бормоқда.

1939 йили ишчи ва хизматчилар 50,2 процентни ташкил этган бўлса, 1965 йили эса 75,4 процентга етди. Шу йиллар ичида кишиларнинг маълумот даражаси ҳам тобора орта борди. 1939 йилда ўрта, тўлиқсиз ўрта ҳамда олий маълумотлилар ҳарминг кишига ҳисоблаганда саноат ишчилари 99 кишини, колхозчилар эса 18 кишини ташкил этди. 1966 йилга келиб эса ҳар минг кишига ишчилар 584 кишини ташкил этди. Ҳозирги кунда қишлоқ меҳнаткашлари 107 миллион кишини ташкил этади. Колхоз ва совхозларда 25,6 миллион киши меҳнат қилмоқда.

Эндиликда колхоз деҳқонларини 3 группага бўлиш мумкин. Бу группалар меҳнатнинг характери, мутахассислик даражаси ва ҳамда маълумоти билан бир-биридан фарқ қилади. Биринчи группага инженер-техник ва маъмурий-бошқарув аппаратида ишлаётган колхозчилар киради. Булар колхоз раислари, раис ўринбосарлари, агрономлар, экономистлар, зоотехниклар, инженер-механиклар, ферма мудирлари, бригадирлар ва ҳоказолар. Булар ҳам колхозчилар ҳисобланади, бироқ ижтимоий муносабатлари жиҳатидан эса қишлоқ интеллигентларига киради. Иккинчи группага колхоз ишлаб чиқаришининг механизаторлари, тракторчилар—комбайнчилар, мотористлар, шоферлар ва бошқа механизаторлар киради. Учинчи группага эса, профессионал тайёргарлиги, мутахассислиги бўлмаган, асосан қўл кучи билан меҳнат қиладиган кишилар киради.

Ҳозир колхоз қишлоқларида биринчи ва иккинчи группага кирадиган кишилар тобора кўпайиб бормоқда. Бу эса ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги мавжуд тафовутларни бартараф қилишда катта роль ўйнамоқда. Ҳозирги кунда механизатор колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришида асосий фигурадир.

Буни биз Тошкент области мисолида ҳам кўришимиз мумкин. Тошкент областининг Оққўрғон, Бўка, Ўрта Чирчиқ районларида пахтачиликни комплекс механизациялаш соҳасида жуда катта ишлар қилинмоқда. Комплекс механизациялашган звенолар бу соҳада катта роль ўйнамоқда. Областнинг жуда кўп колхозлари пахта ҳосилининг 100 процентини «зангори кема»лар ёрдамида териб олишга ҳаракат қилмоқда.

Қишлоқ меҳнаткашларининг маълумоти ва малакасининг тобора ошиб бориши натижасида уларнинг моддий турмуш даражаси ҳам яхшиланаяпти. Колхозчиларни пенсия билан таъминлашнинг йўлга қўйилиши ҳам бу соҳада катта қадам бўлди. Шундай қилиб, СССР халқларининг моддий ва маданий савиясининг тобора ўсиб бориши, барча социал группаларнинг тобора яқинлашиб, жипслашиб бораётганини кўрсатувчи далилдир.

Коммунистик ижтимоий муносабатларнинг ривожланишида ва мустаҳкамланиб боришида КПСС Марказий Комитетининг 1964 йил октябрь ва 1965 йил март пленумлари жуда катта аҳамият касб этди. Октябрь Пленуми социалистик жамиятга раҳбарлик қилишнинг ленинча принципини тиклади ва субъективизмга қаттиқ зарба берди. 1965 йил март Пленуми эса мамлакатда қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тадбирларини ишлаб чиқди.

Март Пленуми қарорларига асосан, Ўзбекистонда колхоз хўжаликларидан давлатга харид қилинадиган маҳсулотларнинг нархи анча оширилди. Жумладан, буғдойнинг харид қилиш нархи 25 процент, шоли нархи 36,6 процент, мол гўшти нархи 35, чўчқа гўшти нархи 45 процент оширилди. 1965 йилда кўрилган шундай тадбирлар натижасида Ўзбекистон колхозлари 25 миллион сўмдан кўпроқ даромад олди. 1965 йилда колхозларнинг пул даромади 1962 йилдагига нисбатан 50 процентга кўпайди.

Шу йиллар ичида колхозларнинг бўлинмас фондлари кўпайиб, 1 миллиард 206 миллион сўмдан 1 миллиард 664 миллион сўмга етди. Бу эса колхозларнинг янада ривожланиши ва мустаҳкамланишига, колхоз мулкининг такомиллашуви ва ривожланишига олиб келди, колхоз мулкининг давлат мулки даражасига кўтарилиб боришида катта роль ўйнамоқда. Қишлоқ хўжалик меҳнати эса аста-секин индустриал меҳнат турига айланиб бораётир.

Коммунистик ижтимоий муносабатларнинг ривожланишида мулкнинг ҳар икки формасининг тобора такомиллашиб ҳамда бир-бирига яқинлашиб бориши ва тақсимот формалари такомиллашуви билан бирга жамиятда турмуш, оилавий ва миллий муносабатлар тобора ривожланиб бориши ҳам катта роль ўйнайди. Шунингдек, жамиятни ва ижтимоий ҳаётни демократик асосда бошқариш ишини тобора такомиллаштириб бориш ҳам ижтимоий муносабатларнинг ривожланишида катта аҳамиятга эга.

Бошқаришни илмий асосда ва планли равишда олиб бориш КПСС амалий фаолиятининг асосини ташкил этади. Жамиятга илмий раҳбарлик қилиш субъективизм ва ўзибўларчиликни йўққа чиқаради ҳамда ишлаб чиқариш планлари ва топшириқларини муддатидан илгари бажаришга олиб келади. Шунингдек, колхоз ишлаб чиқаришида ҳам демократияни ривожлантириш катта роль ўйнайди. Колхоз демократияси колхозни бошқаришнинг асосидир. Шунинг учун ҳам ҳозирги вақтда колхозларда ташкил этилган бригада-звено кенгашлари, механизаторлар кенгашининг роли тобора ортиб бормоқда. Колхозчилар умумий йиғилиши эса колхоз демократиясини ривожлантиришнинг асосий воситасидир.

Шундай қилиб, коммунистик жамият қурилиши жараёнида бизнинг жамиятимизда коммунистик ижтимоий муносабатларнинг тобора такомиллашиб ва ривожланиб бориш процесси прогрессив характерга эгадир. Бу соҳада ҳали ҳал қилинмаган жуда кўп проблемалар мавжуд. Бу проблемалар назарий ва амалий жиҳатдан ҳал этилиши зарур.

Коммунистик ижтимоий муносабатларнинг тўла такомиллашиб ва ривожланиб бориши коммунизм ғалабасини таъминловчи асосий гаровдир.

Р. НОРЖИГИТОВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАР ХАЛҚАРО КЕНГАШИНИ ТАЙЁРЛОВЧИ ИШ ГРУППАСИ ВА КОМИССИЯНИНГ МАЖЛИСЛАРИ ТУҒРИСИДА АХБОРОТ

Коммунистик ва ишчи партияларининг халқаро кенгашини тайёрловчи иш группаси ва комиссиянинг Будапештда 1968 йил 22 сентябрдан 1 октябргача мажлислари бўлиб ўтди.

Мажлисларда қуйидаги коммунистик ва ишчи партияларининг вакиллари қатнашди: Жазоир Социалистик Авангард партияси, Америка Қўшма Штатлари Коммунистик партияси, Аргентина Коммунистик партияси, Австралия Коммунистик партияси, Австрия коммунистик партияси, Бельгия Коммунистик партияси, Болгария Коммунистик партияси, Боливия Коммунистик партияси, Бразилия Коммунистик партияси, Чили Коммунистик партияси, Кипр Меҳнаткаш Халқ Прогрессив партияси, Коста-рика Халқ Авангарди партияси, Чехословакия Коммунистик партияси, Дания Коммунистик партияси, Жанубий Африка Коммунистик партияси, Эквадор Коммунистик партияси, Шимолий Ирландия Коммунистик партияси, Финляндия Коммунистик партияси, Франция Коммунистик партияси, Греция Коммунистик партияси, Гваделупа Коммунистик партияси, Гватемала Меҳнат партияси, Гаити Халқ Бирлиги партияси, Гондурас Коммунистик партияси, Ҳиндистон Коммунистик партияси Ирландия Ишчи партияси, Ироқ Коммунистик партияси, Эрон Халқ партияси, Исроил Коммунистик партияси, Колумбия Коммунистик партияси, Польша Бирлашган Ишчи партияси, Ливан Коммунистик партияси, Люксембург Коммунистик партияси, Венгрия Социалистик Ишчи партияси, Озодлик ва Социализм партияси (Марокаш), Мартиника Коммунистик партияси, Мексика Коммунистик партияси, Монголия Халқ Революцион партияси, Буюк Британия Коммунистик партияси, Германия Бирлашган Социалистик партияси, Германия-Ғарбий Берлин Бирлашган Социалистик партияси, Германия Коммунистик партияси, Италия Коммунистик партияси, Парагвай Коммунистик партияси, Перу Коммунистик партияси, Реюньон Коммунистик партияси, Руминия Коммунистик партияси, Сальвадор Коммунистик партияси, Сан-Марина Коммунистик партияси, Испания Коммунистик партияси, Швейцария Меҳнат партияси, Сурия Коммунистик партияси, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Судан Коммунистик партияси, Туркия Коммунистик партияси, Тунис Коммунистик партияси, Уруғвай Коммунистик партияси ва Венесуэла Коммунистик партияси.

Турли сабабларга кўра вакиллари мажлисга кела олмаган бир қанча партиялар тайёргарлик комиссияси номига тегишли мактублар йўлладилар.

Тайёргарлик комиссияси коммунистик ва ишчи партиялар кенгашини тайёрлаш тўғрисидаги ахборотни тинглаб маъқуллади. Коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгаши билан алоқадор масалалар муҳокама қилинди. Тайёргарлик комиссиясининг қатнашчилари империализмга қарши курашнинг ҳамда коммунистик ва ишчи партиялар, барча антиимпериалистик кучлар ҳаракатининг бирлиги учун курашнинг ҳозирги босқичдаги вазифаларини кўриб чиқиш мақсадида халқаро кенгаш ўтказиш зарурлигини якдиллик билан таъкидладилар.

Тайёргарлик комиссиясининг қатнашчилари халқаро кенгашни ўтказиш куни масаласини яна кўриб чиқишни мақсадга мувофиқ деб топдилар. Улар бу масала устида ўз партияларининг марказий комитетлари билан маслаҳатлашиб олишга қарор қилдилар.

Тайёргарлик комиссиясининг қатнашчилари тайёргарлик комиссиясининг навбатдаги сессиясини шу йил 17 ноябрда Будапештда тўплаш, кенгашни чақириш муддати ва уни тайёрлаш ишларини давом эттириш тартиби масаласини ўша сессияда муҳокама қилиш тўғрисида келишиб олдилар.

Иш группасининг ва тайёргарлик комиссиясининг мажлислари бемалол, ўртоқларча фикрлашиб олиш вазиятида ўтди ҳамда қардош партиялар марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми асосида ҳамкорликни янада ривожлантиришга интилаётганликларини тағин бир марта намойиш қилди.

Будапешт, 1968 йил 1 октябрь

ИРРИГАЦИЯ ШОХОБЧАЛАРИНИ ЯХШИЛАЙЛИК

ЕР ҚОНУНИ ЛОЙИҲАСИ ЖАМОАТЧИЛИК МУҲОКАМАСИДА

Ер Қонунларининг асослари лойиҳасида ернинг давлат мулки эканлиги алоҳида таъкидланиб ўтилган.

Ҳақиқатан ҳам ер — бизнинг бойлигимиз. Мамлакатимизда ер — совет жамиятининг энг муҳим битмас-туганмас бойликларидан бири, қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқаришнинг асосий воситаси ҳисобланади. Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини жойлаштириш ва ривожлантиришнинг асосий макони — ердир.

Ҳамма ерлардан тўғри ва мақсадга мувофиқ фойдаланиш, уларни муҳофаза қилиш ва тупроқнинг унумдорлигини бутун чоралар билан ошириш, умумхалқ вазифасидир. Шундай экан, ерларни яхшилаш, тупроқ эрозиясининг олдини олишга доир зарур чоралар кўришимиз, ерларнинг шўрланиб, ботқоқ бўлиб кетиши, ифлосланишига, бегона ўт босиб кетишига асло йўл қўймаслик керак. Ҳар бир қарич ердан тўғри ва унумли фойдаланаётган, алмашлаб экишни мунтазам, оғишмай амалга ошираётган колхоз ва совхозларимизда борган сари тупроқнинг унумдорлиги ошиб боряпти. Кам меҳнат сарфланиб, кўпроқ даромад қилиняпти.

Партия ва ҳукуматимиз деҳқонларни ердан яхши фойдаланишлари учун барча зарур шароитларни яратиб беряптилар. Қишлоқ хўжалиги техникаси тобора кўпайяпти. Экскаватор, бульдозерларнинг иш унумдорлиги ошиб боряпти. Канал ва ариқлар тез-тез тозалаб турилмоқда. Ерларнинг мелиоратив аҳволи яхшиланиб, заҳкаш ерлар камайиб бормоқда. Ҳайдаладиган, суғориладиган ва захи кетказилган ер майдонларини бундан кейин ҳам тўхтовсиз кўпайтириб боришимиз мақсадга мувофиқдир. Йил сайин янги ерларни қишлоқ хўжалиги оборотига қўшиш, мавжудларидан мўл ҳосил етиштириш муҳим вазифалардан биридир.

Лекин шуни ҳам айтиш керакки, ҳали ҳамма ерда ҳам бириктиб қўйилган майдонлардан фойдаланиш ишлари кўнгилдагидек, деб бўлмайди. Баъзи жойларда ўзлаштирилган ерларга қаров яхшиланмаслиги сабабли улар қишлоқ хўжалик оборотидан секин-аста чиқиб кетмоқда. Айниқса, бундай мисолни дарё ва каналлар атрофида жойлашган хўжаликларимизда кўриш мумкин.

Райондаги «Қизил Октябрь», «Октябрь 40 йиллиги», Карл Маркс номли колхозларнинг ерлари Чирчиқ дарёсининг ёнбағирларида жойлашган. Бу хўжаликларда кўпинча сувдан фойдаланиш, айниқса ғўзани суғориш агротехникасига риоя қилинмайди. Сувнинг оқаваси тушадиган ерлар тартибга солиниб, ариқлар қазилмаган. Оқибатда кўпинча сув тез оқиб, экин майдонларининг бир қисмини бузиб, тупроқни ювиб дарёга оқизиб юборяпти. Шунинг учун ҳам кейинги уч йил давомида бир неча юз гектар ер қишлоқ хўжалик оборотидан чиқиб кетди.

Райондаги бир қанча колхозларимиз Бўзсув канали ва Иза ариғи ёнида жойлашган. Бироқ бу ердаги колхозларда ҳам ирригация ишлари кўнгилдагидек эмас. Сизот сувлар оқадиган ариқлар вақти-вақтида тозаланиб турилмаяпти. Бу эса ерларнинг захланишига, шўр босиб кетишига сабаб бўляпти.

Айниқса, хўжаликлар оралиғидаги ирригация шохобчалари иши устидан назорат кучайтирилмаган. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ирригация ишларини яхшилаш соҳасида етарли иш қилишмаяпти.

Бунга сабаб нима? Бизнингча, асосий сабаблардан бири шуки, ҳали ҳам ирригация шохобчаларининг яхши бўлишига хўжалик раҳбарларининг эътибори жалб этилмаган. Очиғи, бу соҳада улардан масъулият талаб қилинмайди.

Район суғориш шохобчалари бўлимининг ролини янада ошириш, уларни етарли миқдорда техника билан таъминлаш, ва материал-техника базасини мустаҳкамлаш тадбирларини кўрмоқдамиз. Ваҳоланки ҳозиргача улар областдан берилган сувни хўжаликларга тақсимлаш билангина шуғулланиб келардилар. Район сув хўжалиги ходимларининг кенг кўламда иш олиб бормаслиги сабабли кўпинча канал ва ариқлар бузилиб кетяпти. Бундай аҳвол ерларнинг кўплаб ишдан чиқишига сабаб бўлмоқда.

Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, айрим хўжалик ташкилотлари хўжаликлардан олган ерлар учун ҳисоб-китоб қилишини пайсалга солмоқдалар.

Биология ўсимликлари экспериментал институти учун Свердлов номли колхоздан бир қанча гектар ер ажратиб берилган эди. Ана шу ерларда колхоз анча иншоот ишлари олиб борган. Буларнинг харажати 27 минг 170 сўмни ташкил этади. Шартномага мувофиқ, бу харажатларни институт маъмурияти колхозга тўлаши керак эди. Афсуски, бу маблағ уч йилдан бери колхозга қайтарилмай келмоқда. Х. Турсунқулов номли колхознинг ерларидан турли ташкилотлар фойдаланиб қувурлар кўмишган. Аммо у ерларда оқава сувлар учун ўз вақтида ариқлар қазилмай, қолиб кетган. Оқибатда эса бундай майдонларда ерлар захлаб кетяпти.

Яқинда меҳнаткашлар депутатлари район Советининг навбатдаги сессияси бўлиб ўтди. Сессияда ердан фойдаланиш, қишлоқ хўжалиги артели Уставига риоя қилиш масалалари кенг муҳокама қилинди. Депутатлар сўзга чиқиб, ҳар бир қарич ерни кўз қорачиғидек сақлаш, унинг унумдорлигини ошириш, ирригация шохобчаларини тубдан яхшилаш юзасидан бир қанча қимматли фикр ва мулоҳазаларни ўртага ташладилар.

Биз Ер қонунларининг асослари лойиҳасида кўрсатилган қоида ва моддаларни маъқуллаймиз. Ҳукуматимизнинг ердан фойдаланиш соҳасида кўраётган тадбирлари диққат-эътиборга сазовордир. Шу билан бирга бу ҳар бир хўжаликнинг ерга бўлган масъулиятини янада оширади, деб ҳисоблаймиз.

А. АТАКАЕВ,
Янгийўл район ижроия комитети раисининг ўринбосари.

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Хўжаликларнинг номи	Мавсум бошидан бери	Машина терими	Қайси райондан
КОЛХОЗЛАР			
Ҳамза номли	100,31	101,52	Оққўрғон
«Победа»	69,06	83,03	Бекобод
«Ленинград»	68,12	69,95	Оққўрғон
Охунбобоев номли	60,79	63,30	Оққўрғон
Тимирязев номли	60,46	66,90	Бўка
«Гулистон»	58,42	54,41	Оққўрғон
«Заря коммунизма»	57,17	57,44	Оққўрғон
Калинин номли	56,07	57,59	Оққўрғон
«Октябрь 40 йиллиги»	56,00	61,09	Бўка
Ленин номли	55,22	52,90	Оққўрғон
Терешкова номли	54,10	74,92	Ўрта Чирчиқ
Киров номли	51,57	55,53	Оққўрғон
«Победа»	49,56	48,44	Оққўрғон
«Ленинобод»	49,20	47,50	Бўка
«Партия XXII съезди»	49,16	56,69	Оққўрғон
Карл Маркс номли	49,06	58,46	Бўка
«Партия XXII съезди»	48,57	50,48	Ўрта Чирчиқ
Ленин номли	48,25	42,50	Бўка
«Гулистон»	46,80	50,35	Бўка
«Озод»	45,20	47,71	Оққўрғон
«Ленинизм»	44,75	44,47	Янгийўл
«Партия XIX съезди»	44,52	48,82	Бўка
«Москва»	43,87	42,24	Оққўрғон
«Партия XX съезди»	43,86	42,50	Бўка
«Коммунизм»	42,50	54,40	Бўка
Свердлов номли	41,72	40,73	Оққўрғон
Энгельс номли	41,46	42,00	Оққўрғон
Навоий номли	41,40	40,72	Оққўрғон
Карл Маркс номли	41,16	37,44	Оққўрғон
«Ленинизм»	40,88	42,33	Оққўрғон
Димитров номли	40,00	41,03	Оққўрғон
Ленин номли	37,28	40,35	Бекобод
Жамбул номли	36,76	34,69	Бўка
Ҳамид Олимжон номли	36,66	39,55	Оққўрғон
Фрунзе номли	36,16	36,25	Бўка
Карл Маркс номли	35,79	44,79	Ўрта Чирчиқ
«Ленин йўли»	35,40	34,65	Ўрта Чирчиқ
«Ленинизм»	34,58	41,35	Бўка
«Ленин йўли»	34,55	31,07	Бўка
Калинин номли	33,69	34,13	Бўка
«Коммунизм»	33,50	31,74	Оққўрғон
Жданов номли	32,93	36,20	Янгийўл
Ҳамза номли	32,77	33,10	Бўка
«Политотдел»	32,75	67,35	Юқори Чирчиқ
Навоий номли	32,35	23,61	Бекобод
Карл Маркс номли	31,95	21,80	Юқори Чирчиқ
Охунбобоев номли	31,80	36,38	Бўка
Куйбишев номли	31,71	30,41	Оққўрғон
«Октябрь 40 йиллиги»	30,68	35,69	Янгийўл
Вотинцев номли	30,14	35,87	Оққўрғон
«Коммунизм»	29,86	34,50	Бекобод
«Ленинский путь»	28,89	48,00	Юқори Чирчиқ
«Москва»	28,01	15,90	Янгийўл
Ленин номли	27,83	21,24	Янгийўл
Охунбобоев номли	27,75	22,67	Ўрта Чирчиқ
Киров номли	27,66	30,64	Янгийўл
Калинин номли	27,34	16,60	Янгийўл
«Ленинобод»	27,09	30,55	Оққўрғон
Мичурин номли	26,45	33,80	Бўка
Карл Маркс номли	26,18	7,36	Янгийўл
Свердлов номли	25,69	42,50	Юқори Чирчиқ
«Правда»	25,19	21,37	Юқори Чирчиқ
Свердлов номли	24,25	12,72	Янгийўл
Тельман номли	24,10	27,60	Бўка
Калинин номли	23,93	29,54	Ўрта Чирчиқ
«Партия XXI съезди»	23,63	9,63	Янгийўл
Куйбишев номли	23,60	28,68	Ўрта Чирчиқ
Свердлов номли	23,53	20,61	Бўка
Дзержинский номли	23,09	22,76	Бекобод
«Коммунизм»	22,82	16,10	Янгийўл
«Полярная звезда»	22,23	30,57	Ўрта Чирчиқ
Ильич номли	21,89	23,53	Бўка
«Ўзбекистон»	20,99	1,37	Юқори Чирчиқ
«Интернационал»	20,38	22,57	Янгийўл
Ниёзов номли	20,09	13,36	Янгийўл
Охунбобоев номли	19,32	15,46	Янгийўл
Собир Раҳимов номли	18,21	6,52	Янгийўл
«Коммунизм»	17,59	16,63	Ўрта Чирчиқ
«Қизил Ўзбекистон»	17,49	—	Орджоникидзе
Фрунзе номли	17,16	13,72	Янгийўл
«Қизил Октябрь»	16,49	10,05	Янгийўл
«ЎзССР 30 йиллиги»	16,34	4,50	Янгийўл
Ҳ. Турсунқулов номли	16,20	1,66	Янгийўл
Навоий номли	16,00	4,10	Янгийўл
Энгельс номли	15,83	8,54	Янгийўл
Энгельс номли	15,50	18,59	Ўрта Чирчиқ
Свердлов номли	15,34	11,00	Ўрта Чирчиқ
«Северний маяк»	14,07	20,48	Ўрта Чирчиқ
Ленин номли	13,56	15,20	Ўрта Чирчиқ
«Ленинград»	12,21	1,25	Янгийўл
СОВХОЗЛАР			
«ЎзССР беш йиллиги»	39,56	46,24	Оққўрғон
«Коммунизм»	39,00	42,83	Оққўрғон
3-«Далварзин»	33,02	37,04	Бекобод
Сегизбоев номли	28,20	34,62	Оққўрғон
«Бўка»	27,24	29,88	Бўка
«Оққўрғон»	26,36	32,12	Оққўрғон
2-«Пискент»	22,21	19,31	Бўка
Ойбек номли	20,14	20,54	Бекобод
1-«Пискент»	19,54	21,26	Бўка
1-«Далварзин»	19,01	19,89	Бекобод
Киров номли	18,51	25,14	Ўрта Чирчиқ
«Кўкорол»	18,46	21,90	Бўка
2-«Далварзин»	17,31	11,83	Бекобод

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

Чехословакия Социалистик Республикаси. Бугунги Прага.
Б. Егоров фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ПАХТА БАЙРАМИ

ДАМАШҚ, 1 октябрь. (ТАСС). 3 октябрда Суриянинг Алиппо шаҳрида Пахта байрами бўлади. Бу байрамда қатнашмоқ учун, деб ёзади «Алабаас» газетаси, социалистик мамлакатлар ва бир қанча бошқа дўст мамлакатларнинг делегациялари Сурияга келмоқдалар.

Пахта — Сурия даромадининг энг муҳим манбааларидан бири бўлиб, мамлакатга барча валюта тушумларининг 30 процентини беради. Совет Иттифоқи ҳам Суриядан анча миқдорда пахта харид қилади.

Ўтган йили Сурия 329.086 тонна пахта ҳосили териб олди. Бу йил эса ўтган йилдагига нисбатан 15 процент кўп пахта териб олиш кўзда тутилмоқда.

ПАНАМА КОММУНИСТЛАРИНИНГ V СЪЕЗДИ

ПАНАМА, 1 октябрь. (ТАСС). Бу ерда Панама халқ партиясининг V съезди бўлди. Съезд ишида бутун мамлакатдаги партия ташкилотларининг вакиллари қатнашдилар.

Съезд муҳим миллий ва халқаро проблемаларни муҳокама қилди ва тегишли қарорлар қабул қилди.

Съезд Рубен Дарио Соуси яна партиянинг бош секретари қилиб сайлади.

Панама халқ партияси раҳбарлигининг ахборотида айтиладики, иғвогарлик ва таъқиблар бўлганлигига қарамай, съезд муваффақиятли ўтди.

ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОСМОНИНИ ҚЎРИҚЛАБ

ХАНОЙ. Вьетнам халқ армияси зенитчилари Вьетнам Демократик Республикаси устида 1 сентябрдан 28 сентябргача Американинг 60 самолётини уриб туширди. ВИА агентлигининг хабарида шундай деб айтилган. (ТАСС).

ЧЕХОСЛОВАКИЯДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

Шу кунларда Чехословакия меҳнаткашлари ўзларининг одатдаги турмушлари билан яшамоқдалар. Чехословакия матбуотининг хабарларида айтилишича, саноат корхоналарининг, қишлоқ хўжалик кооперативларининг, транспорт, алоқа, коммунал ва маиший корхоналарнинг фаолияти аввалгидек ҳозир ҳам республика экономикасини мустаҳкамлашга, аҳолининг моддий эҳтиёжларини қондиришга, мамлакатнинг ташқи савдо мажбуриятларини бажаришга қаратилган.

Яқинда бу ерда темир йўлчилар куни нишонланди, ёш шахтёрларнинг умумдавлат конференцияси бўлиб ўтди. Республика президенти Л. Свобода студентлар делегациясини қабул қилди, шунингдек Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси сессиясининг ишида қатнашмоқ учун жўнаб кетаётган Чехословакия делегацияси билан суҳбатлашди. Миллат мажлисининг план ва бюджет комиссияси Чехословакия Социалистик Республикасини 1969 йилга мўлжалланган бюджети лойиҳасини муҳокама қилди.

Чехословакияда вазият нормаллаша бошлагандан бери орада бир ойча вақт ўтди. Шу вақт ичида мамлакатнинг иқтисодий турмуши соҳасида марказий ва маҳаллий партия ва давлат органларининг куч-ғайрати билан сезиларли ижобий натижаларга эришилган бўлса ҳам, аммо, ички сиёсий турмуш соҳасида соғломлаштириш жараёни секинлик билан ўтмоқда, антисоциалистик кучларнинг қаршилигига дуч келинмоқда.

Бу кучлар энди ошкора чиқаолмайдиган бўлиб қолдилар, бундай шароитда улар ўз тактикаларини ўзгартирмоқдалар, қўпорувчилик фаолиятининг янги формаларини қўлланмоқдалар. Социлизмга душман кучлар ўзларининг халққа қарши мақсадларини кўзлаб «миллий бирлик» шиоридан шу мақсадда фойдаланишга уринаётганликлари, бу шиорга синфий манфаатлардан четда турган миллатчилик тусини беришга уринаётганликлари илгари хабар қилиб ўтилган эди. Улар шу шиор билан ниқобланиб, соф виждонли коммунистларга ва партиясизларга қарши «маънавий террор» вазиятини вужудга келтирмоқдалар, Москвада эришилган қарорларни изчиллик билан қўллаб-қувватлаётган, Чехословакия Социалистик Республикасидаги социализм манфаатларини қадрлаётган кишиларни сафдан чиқаришга ва обрўсизлантиришга уринмоқдалар. Ўнг контрреволюцион кучларнинг фаолиятини йиғилишларда очиб ташлаётган ва январдан кейинги даврда йўл қўйилган хатоларни айтиб бераётган кишиларни таъқиб қилиш, туҳматга учратиб ишдан бўшатиб қўйиш ҳоллари кўп эканлиги маълум.

Контрреволюцион клублар ва ташкилотлар расмий равишда тақиқлаб қўйилганлигига қарамай, уларнинг фаолияти махфий равишда давом этмоқда. Масалан «231 клуби» аъзолари клуб правлениеси аъзоларини махфий равишда қайта сайлаб олганлар. Нигрин деган шахс раис қилиб сайланган. Клубнинг Лондонга бориб қолган секретари Бродский орқали империалистик газеталар билан алоқа қилиниб турибди, янги шароитдаги кураш усуллари ва методлари ишлаб чиқилмоқда. Шу «клубнинг» агентлари Чехословакия Социалистик Республикасининг ичида террорчи группалар тузиб, уларнинг олдига «маънавий террор»дан муайян вазиятда қуролли «оқ террорга» ўтиш вазифаси қўйилмоқда.

Ҳар хил овозалар ва миш-мишларни тарқатиш Чехословакия Социалистик Республикасидаги контрреволюцион кучларнинг янги тактикаси учун ва уларга четдан туриб ҳомийлик қилаётганлар учун характерли бўлиб қолди. Мамлакатда асабийлик, ишончсизлик туғдириш, ички сиёсий турмушни соғломлаштиришга халақит бериш мақсадини очиқдан-очиқ кўзлаб шундай қилинмоқда. Иғвогарлар ҳар хил сохта резолюциялар, норозиликлар ва хатлар ёзиш ва буларга алданган ҳамда йўлдан оздирилган одамларнинг имзоларини қўйдириш учун ўзлари тарқатаётган ёлғон иғволардан фойдаланмоқдалар.

Империалистлар матбуоти ва радиоси чехословакия халқига нисбатан бундай душманлик тактикасини ўтказиб келмоқда, кўпинча эса, ўзи ташкил этмоқда. Кейинги кунларда, масалан, Лондондаги «Обсервер» ва «Санди таймс» газеталари, «Би-би-си», «Немис тўлқини» ва «Америка овози» радиостанциялари, «Вашингтон пост» газеталари Чехословакиядаги аҳвол ҳақида ҳар хил уйдирмалар ва миш-мишлар билан, Чехословакия Социалистик Республикасидан Англия, Ғарбий Германия ва Австрияга қочиб кетган муртадларнинг, чунончи, Прага телевидениесининг шарҳчиси Винтернинг бир вақтлар «Би-би-си»нинг ўзида шарҳчи бўлиб ишлаган журналист Муханинг ва яна ўша Бродскийнинг мақолалари билан тўлиб кетди. Ваҳоланки, яқиндагина шу кишилар Прагада бўлган вақтларида ўзларини «ўта ватанпарвар» деб даъво қилиб юрган эдилар. Бугунги кунда улар буржуазиянинг пропаганда козонида қайнаб малайлик қилмоқдалар.

Ўнг контрреволюцион кучлар ўзларининг социализмга душман эканликларини, Чехословакия меҳнаткашларининг туб манфаатларига хиёнат қилаётганликларини чехословакия халқи ва жаҳон жамоатчилиги назарида тобора кўпроқ фош қилмоқдалар.

(ТАСС, 1 октябрь).

СУКАРНО ТЕРГОВ ҚИЛИНМОҚДА

ЖАКАРТА. Индонезиянинг собиқ президенти Сукарно қамоқда ётибди ва «узлуксиз тергов қилинмоқда» деб хабар беради Индонезияда чиқадиган «Нусантар» газетаси. Текшириш натижасида шу нарса аниқландики, деб ёзади газета. Сукарно президент лавозимидан олиб ташлангандан кейин муваққат халқ маслаҳат конгресси у сира ҳам сиёсий иш олиб бормасин деб чиқарган қарорига хилоф равишда сиёсий ишлар билан шуғулланган.

Сукарно тергов қилинаётганлигини Индонезиянинг ҳозирги президенти Сукарто ҳам эътироф этган.

Кейинги вақтларда Сукарно Жакарта яқинидаги Богора курорт шаҳрида фуқаро бўлиб яшар эди. (ТАСС).

Жанубий Вьетнам ватанпарварлари поход пайтида. ВИА-ТАСС фотоси.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ВЕНГРИЯ

ВХР да Венгрия Коммунистик партияси ташкил топган куннинг 50 йиллигини байрам қилишга тайёргарлик ишлари тобора кенг қулоч ёзмоқда. Венгрия пойтахти меҳнаткашлари юбилейни меҳнат совғалари билан нишонлашга тайёргарлик кўрмоқдалар. 1300 корхона шонли йилликни муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик меҳнат мусобақасига ҳозирдаёқ қўшилди. Социалистик бригада деган номни олиш учун ёки шу номни сақлаб қолиш учун курашаётган 16 минг ишчилар бригадаси намуна бўлмоқда.

Будапештдаги Чепель металлургия комбинати 16 заводи ҳаммасининг коллективи юбилей мусобақасида ўз зиммасига қўшимча мажбуриятлар олди. Бу корхоналардан бири — трубопрокат заводининг меҳнаткашларигина йиллик планни 20 миллион форинтлик ошириб бажаришга аҳд қилдилар.

Корхоналарда, маданият уйларида ва ишчиларнинг клубларида партия босиб ўтган ярим асрлик йўл тўғрисида, виставкалар бадиий ҳаваскорлик коллективлари концертларининг махсус программалари, революцион ҳаракат ветеранлари билан учрашувлар тайёрланмоқда.

ПОЛЬША

Ҳафталик «Пшиязнь» журнали редакциясининг ташаббуси билан Варшавада Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси ва Польшада нашр этилаётган СССР билан дўстлик жамиятлари органлари бўлган журналлар бош редакторларининг, шунингдек «Новости» матбуот агентлиги вакилларининг навбатдаги учрашуви бўлиб ўтди. Учрашув қатнашчилари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги байрамига тайёргарлик кўриш соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги таклифларни муҳокама қилдилар. Улар В. И. Лениннинг Польшада бўлиши билан боғлиқ жойларни зиёрат қилдилар.

БОЛГАРИЯ

Бу йил Болгариянинг электростанциялари тахминан 16 миллиард киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқаради. Болгария 1944 йил 9 сентябргача электрлаштириш жиҳатидан Европада энг охирги ўринлардан бирини эгаллар эди. Бутун 1944 йил мобайнида атиги 311 миллион киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилинган эди.

Ҳозирги вақтда Болгария қудратли энергетика базасига эга Болгария электростанцияларининг қуввати 3.100 минг киловаттга етиб қолди. 1967 йилда аҳоли жон бошига ўртача ҳисобда 1648 киловатт-соат энергия тўғри келган эди. Ана шу кўрсаткич жиҳатидан республика жаҳондаги ўртача даражадан ўзиб кетди. Халқ ҳокимиятининг чорак асрдан камроқ вақти ичида мамлакатда электр энергияси ҳосил қилиш 60 баравар кўпайди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОНДА ГДР МАДАНИЯТИ ДЕКАДАСИ

ШИЛЛЕР ҚАҲРАМОНЛАРИ ЎЗБЕК САҲНАСИДА

Ўзбек элида яна тўй — республикамизда Германия Демократик Республикаси маданиятининг декадаси ўтмоқда.

Айни шу кунларда немис халқининг кўп асрлик маданияти, — шу маданиятни яратган Гёте, Лессинг, Шиллер, Гейне, Моцарт, Бах, Бетховен каби улуғ сиймолар беихтиёр хотирамизга келади. Улар ўз ижоди, ўлмас асарлари билан жаҳон халқларини немис халқининг ҳаёти билан таништирган, немис халқи билан бошқа халқларни, жумладан ўзбек халқини бир-бирига яқинлаштирувчи воситакор бўлганлар. Бунга Шиллернинг ўзбек саҳнасида қўйилган машҳур асарлари ёрқин мисол бўла олади.

Буюк немис шоири ва драматурги Фридрих Шиллернинг ижоди, ўз замонасидаги илғор идеаллар билан суғорилган. У ўз ижоди билан реакция, зулм — истибдод ва диний жаҳолатнинг ашаддий душмани ҳамда халқ озодлиги курашчиси сифатида майдонга чиқди.

Шиллер ижодидаги бу асосий йўналиш ҳақида улуғ рус танқидчиси революцион демократ В. Г. Белинский: «Шиллернинг поэзиясида унинг қалби умрбод инсон ва инсониятга бўлган самимий ва олижаноб муҳаббат туйғулари, диний ва миллий фанатизмга, хурофотга ҳар қандай жазоларга қарши нафрат ҳислари билан суғорилган», деб айтган эди.

У бу йўналишнинг оташин курашчиси сифатида энг аввало «Қароқчилар» трагедияси билан машҳурдир. Ф. Энгельс драматургнинг бу асарига юксак баҳо бериб: «Шиллер бутун жамиятга очиқдан-очиқ уруш эълон қилган мурувватли навқирон одамни машҳур қилиб, «Қароқчилар»ини ёзди», деган эди.

Германиядаги майда феодал ҳукмдорларнинг зулмлиги, разиллиги, инқирозга юз тута бошлаганлиги, немис халқининг сиёсий ва ижтимоий ҳуқуқсизлигини Шиллер ўзининг «Макр ва муҳаббат», «Фиесконинг суиқасди», «Вильгельм Тель», айниқса «Қароқчилар» сингари асарларида кескин фош қилиб ташлайди.

Шиллернинг адолатпарвар, гуманистик ғоялари ўзбек элига ўтган асрнинг охирларидаёқ етиб келган эди. 1890-1896 йилларда таниқли рус актёри В. М. Васильев — Вятский бошчилигидаги театр труппаси Тошкент, Самарқанд, Қўқон, Марғилон шаҳарлари бўйлаб гастролларини ўтказишади. Бошқа спектакллар қатори Шиллернинг «Макр ва Муҳаббат трагедияси ҳам кўрсатилади.

Орадан кўп ўтмай, Россия ва унинг ўлкаларида революцион ҳаракат авж олаётган 1903-1917 йилларда атоқли рус актрисаси З. А. Малиновская раҳбарлигидаги театр труппаси Тошкентга гастрольга келади. Бу труппа ўзининг демократик йўналиши билан алоҳида ажралиб турарди. Театр репертуарида бошқа ажойиб классик асарлар қатори Шиллернинг «Қароқчилар», «Макр ва Муҳаббат», «Вильгельм Тель», «Орлеан қизи» каби трагедиялар ўрин олганди.

Тошкентда ҳозирги Ҳамза номидаги академия трама театрига асос солган труппа жаҳон классик драматургиясига дастлаб мурожаат қилганида Шиллернинг «Қароқчилар» традегиясини танлайди ва уни ўзбек театрлари орасида биринчи бўлиб 1921 йилда саҳналаштиради.

Шиллер Тюбинген шаҳридаги диний академияда ўқиб юрган пайтларида ўз даврйдаги немис адабиётининг энг яхши асарлари, шу жумладан Лассинг, Гёте ижоди билан танишади. Бу танишув унда Рим республикачиси Брутга ўхшаган немис қаҳрамонлари образини яратиш иштиёқини туғдиради. Брутнинг прообрази Шиллернинг биринчи асари — «Қароқчилар»даёқ пайдо бўлади.

Мавжуд ижтимоий тузум «Қароқчилар» трагедиясида ўша даврдаги немис адабиёти учун хос бўлмаган зўр куч билан қаттиқ танқид қилинди. Бу асар кескин ҳаракатлар тўлқини, ҳис-туйғуларнинг чуқурлиги, фикрларнинг теранлиги, ҳарактерларнинг яхлитлиги ва жўшқинлиги билан немис адабиётининг ўша даврдаги бошқа асарларидан ажралиб турди.

Шиллер трагедиянинг биринчи саҳифасига «Воқеа жойи — Германия» деб ёзиб қўйганди. Бу билан у пьесада фош этилаётган ёвузлик қандайдир ўлкаларда эмас, балки худди шу немис тупроғида содир бўлмоқда, деб очиқдан-очиқ айтган эди. Пьесага берилган: «Дори тузатмаганни, темир тузатар, темир тузатмаганни олов» деган эпиграф ҳам ҳарактерлидир. Бу сўзлар революцион хирургияга мурожаат руҳидаги чақириқ эди. Асарнинг революцион характери Шиллер томонидан китобнинг иккинчи нашрига ёзилган эпиграфда янада равшанроқ, янада кучлироқ таъкидланган. Китобнинг муқовасида сакрашга тайёр турган шер тасвирланиб, изоҳ тариқасида: «Золимларга ҳужум!» деб, ёзиб қўйилган.

Бинобарин, айни вақтда бу асарнинг саҳнамизда қўйиш учун танланиши бежиз бўлмаган. Унинг адолатсизликка қарши қаратилган мазмуни, «золимларга ҳужум» бошлашга ундаши, хуллас бутун революцион руҳи ёш совет республикаси қизғин синфий кураш олиб бораётган кескин давр билан ҳамоҳанг эди. Бундан ташқари, асарнинг романтик руҳи, таъсирчанлиги, ёзилиш бадиий услуби ҳам ўзбек халқининг эстетик дидига, писохологиясига яқин ва тушунарли эди. Лекин, эндигина ташкил топган театр коллективининг тажрибасизлиги, ижодий имкониятларнинг чекланганлиги режиссёр Маннон Уйғурга бу мураккаб асарни юксак бадиий савияга кўтаришга имкон бермади.

Театр бу асарга орадан қарийб ўттиз беш йил ўтгандан сўнг яна мурожаат қилди. Бу давр ичида театрда саҳна реализми тамомила қарор топиб, ижодий камолотга етган эди. Театр коллективи (режиссёр А. Гинзбург) сохта таъсирчанлик ва сунъий пафосдан қочиб. Шиллер асарининг революцион романтикасини сақлаган ҳолда, унинг чуқур ижтимоий моҳиятини тўла-тўкис очиб беради, қаҳрамонларнинг ҳолати ва характерини ҳаққоний акс эттиради, уларни реалистик образ даражасига кўтариб монументал спектакль яратишга муваффақ бўлади.

Саҳнадаги умумий революцион руҳ асосан асарнинг бош қаҳрамони — Карл Моор образининг талқинига боғлиқ эди. Бу ролни Олим Хўжаев юксак маҳорат билан ижро этган. Карл Моор — О. Хўжаев талқинида идрокли, жўшқин қалб эгаси, золимлик ва разилликдан нафратланувчи навқирон одам бўлибгина қолмай, балки шу билан бирга золимларга қарши таҳқирланганлар ва эзилганлар ҳуқуқини ҳимоя қилишга бел боғлаган шахс ҳамдир.

Карл — Хўжаевнинг ҳукмдор синф вакиллари халққа қарши ўз жиноятларини яшириш учун ниқоб қилиб олган диний аҳлоқнинг сохта ва риёкорлигини жўшқин қаҳр-ғазаб билан фош этиши, эзувчилар золимлиги ҳамда ваҳшиёна кирдикорларини хас-пўшлаб турувчи мунофиқона диний бидъатларни, судхўрлар ва лаганбардорларни аямай лаънатлаган саҳналари ҳамон томошабинлар хотирасида.

Шиллер Карлни шунчаки қароқчи сифатида эмас, балки унинг қароқчилигини бузилиб бораётган феодал тузумига қарши чиқиш сифатида акс эттиради. Хўжаев Шиллернинг бу фикрини тўғри талқин этолган. У Энгельснинг таърифи билан айтганда «бутун жамиятга очиқдан-очиқ уруш эълон қилган мурувватли навқирон одам» образини мукаммал яратган. Артист Карлнинг «қароқчилиги» — феодал жамиятга қарши тарқоқ, стихияли кураш кўринишларидан бири эканлигини кўрсатади. Карл камситилган ва ҳақоратланганлар, эзилган ва таҳқирланганлар учун қасос олишга киришган кишидир.

Шиллер Франц Моорни ўз укаси Карлга қарама-қарши қилиб қўяди. Драматург Францни бадавлат дворян, ўз фуқароларини ваҳшиёна эксплуатация қилувчи, ўтакетган золим қилиб кўрсатган. Артист Қудрат Хўжаев Францнинг ижтимоий руҳиясига чуқур кириб, унинг характерли хусусиятларини моҳирона очади. Актер ўз қаҳрамони орқали тахтни эгаллаш, халқни аёвсиз эзиш мақсадида ўз отаси Фон Моорни тириклай кўмган шафқатсиз золимни гавдалантиради. У ўзининг бу разилона ишларини шу қадар совуққонлик ва бамайлихотирлик билан бажарадики, ҳатто унинг чеҳрасида бирорта инсонийлик аломати ҳам сезилмас эди. Хўжаев Францнинг ижтимоий хулқ-атворини унинг ўз монологида қанчалик ёрқин очиб берганлиги, хушсиз ётган отасини жирканиб, оёғи билан тахтдан тепиб тушириб, жасади устида тантанали қаҳ-қаҳ уриб кулгани ҳали ҳам кўз олдимизда.

Олим Хўжаев ҳам Қудрат Хўжаев ҳам Карл билан Францнинг мутлақо қарама-қарши бўлган характерини ёрқин акс эттирдилар. Томошабинлар халққа муносабати бошқа-бошқа, ижтимоий қарашлари турлича бўлган ака-укани кўрди. Саҳнада ака-ука ўртасидаги бу қарама-қаршиликнинг ўсиб бориши юксак маҳорат билан намойиш қилинди. Спектаклнинг муваффақияти ҳам ана шу образларнинг тўғри ва ҳаққоний талқин этилишидан келиб чиққан эди.

Шиллернинг Ҳамза номли театрда саҳналаштирган асарларидан яна бири машҳур «Макр ва муҳаббат» трагедиясидир. Бу асар «Қароқчилар» ёхуд Шиллернинг бошқа пеъсаларига ўзининг бадиий мукаммаллиги билан яқин бўлса ҳам, ғоявий мазмуни жиҳатидан анча ўнғайроқ. Унда адолатсизлик, ижтимоий тенгсизлик қаттиқ қораланади. Оқсуяк, бироқ адолатпарвар Фердинанд оддий немис музиканти Миллернинг гўзал ва доно қизи Луизани севиб қолади. Лекин икки севишган ёш қалб тенгсизлик, жабр-зулмга дуч келиб, охири адолатсизлик, бойлик, зўравонлик ҳукм сурган жамиятда ҳалок бўладилар. Асардаги воқеалар бошқа халқлар сингари, ўзбек томошабинига ҳам ғоят тушунарли эди. Чунки ўзбек халқининг ўтмиш ҳаётида бундай ҳодисалар — тенгсизлик ва адолатсизликнинг фожиавий оқибатлари тез-тез содир бўлиб турарди.

Бу умуминсоний мавзу йигирманчи йилларнинг бошларидаёқ ўзбек драматургиясида, чунончи Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг «Холисхон», Ғулом Зафарийнинг «Ҳалима» каби асарларида ҳам ўз ифодасини топган эди. Балки шунинг учун ҳам «Макр ва муҳаббат» трагедияси биринчи бор — 1921 йилда қўйилганидаёқ зўр муваффақият қозонгандир. Шуни ҳам айтиш зарурки, ёш театр коллективи бу асарни саҳналаштирганда «Қароқчилар»да йўл қўйилган нуқсонларни инобатга олган. Бу борада шу асарни саҳнага қўйган татар театрининг атоқли режиссёри Камол (1)нинг хизмати катта бўлган.

Ўша вақтларда чиқадиган «Қизил байроқ» газетаси 1921 йил, 18 декабрдаги сонида «Макр ва муҳаббат» спектаклига катта баҳо бериб, ижрочилар орасида хусусан Маннон Уйғур (Миллер), Маъсума Қориева (Луиза) ва Аброр Ҳидоятовнинг (Вурм) маҳоратини алоҳида кўрсатиб ўтган. Ҳатто А. Ҳидоятовнинг юксак ижрочилик маҳорати ҳақида фикр юритиб»... Эндиликда ўзбек саҳнаси буюк талантга эга бўлган шундай артисти билан фахрланиши ва бахтиёр бўлиши мумкин» деб, таъкидлаган. Бинобарин, Шиллер асари томошабинга маънавий ва эстетик завқ бағишлаш билан бирга, актёрларимизнинг саҳнавий истеъдоди ва маҳоратининг очилиши учун қулай манба бўлиб хизмат қилган.

Кейинчалик театр «Қароқчилар» сингари бу асар устида ҳам ишини давом эттириб, уни қайта-қайта саҳналаштиради. Бу жараёнда янги-янги ижрочилар пайдо бўлади, спектаклнинг ўзи эса, такомиллашиб бориб, театрнинг энг яхши асарлари қаторидан муносиб ўрин олади. Гарчи бу трагедия охирги марта эллигинчи йилларнинг бошларида кўрсатилган бўлса ҳам, унда Олим Хўжаев (Фердинанд), Сора Эшонтўраева (Луиза), Обид Жалилов (Президент), Лутфулла Назруллаев (Миллер), Саъдихон Табибуллаев (Вурм) ва бошқа севимли артистларимиз яратган жонли образлар ҳамон кўз олдимизда.

Биз яна шу ажойиб образларни, Шиллернинг бошқа асарларини саҳнамизда кўриш орзусидамиз.

Ф. ЖЎРАЕВ.

МАДАНИЙ ҲАМКОРЛИГИМИЗ ТАРИХИДАН

Германия Демократик Республикасининг пойтахти Берлинда.

Эрвин АЛЬБРЕХТ, (немис ёзувчиси).

ИЗТОПАР ОИЛА

(ҲАЖВИЯ)

Округда ҳамма Фовинкелларни «изтопар оила» деб аташарди. Она, ота, ўғил ва буви қўлларига тушган барча ҳар қандай саргузашт романларни зўр қизиқиш билан ўқишар, янги детектив кўрсатилаётганда телевизор экрани олдида ҳайкалдек қотиб туришарди.

Фовинкеллар уйларининг деворлари суратлар билан эмас, балки тўппончалар, очқичлар, қўл кишанлар, шунингдек ўтмишнинг машҳур изтопарлари дан қолган трубкаларнинг аниқ нусхалари билан безатилган эди.

Вақт ўтиши билан Фовинкеллар оиласининг бутун ҳаёти қисман детектив характерга эга бўлиб қолганлигининг ажабланадиган жойи йўқ. Ҳаргал овқат танаввул қилишдан олдин ўғил лупа олар ва черника мевасини, қандайдир заҳарланган гўнг қўнғизини топиш учун синчиклаб текширарди, она эса шубҳали бармоқ изларини топмоқчи бўлиб, картошка бўтқасини диққат билан текширарди. Бутун оила одатдаги эрталабки бадан-тарбия ўрнига жиу-житсу усулларини ўрганарди, ота Фовинкель эса ухлаш олдидан хаёлий қароқчининг кровать остидаги кўланкаси билан олишарди. Бундай оилада ҳатто хонаки кучук Меннеиинг жуда зўр исковичга айланиб қолганлигига ҳайратланмаса ҳам бўлади.

Бир куни тунда Фовинкеллар эндигина уйқуга бош қўйишганда, кучук қаттиқ вовуллаб, уларни уйғотиб юборди.

— Ит бекорга вовулламайди, — деди ота Фовинкель ва чўнтак фонарчасини қўлга олди.

Дераза орқасидан узоқлашаётган юк машинасининг шовқуни эшитилди.

— Менимча, битта-яримтани ўлдириб кетишди.

Икки минут ўтар-ўтмас оила жиноят содир бўлган жойда эди. Тош кўчада одам ётарди. Унинг боши суви тўла чуқурда осилганди.

— Сув тиқилибди, — таъкидлади жасадни тўнтариш учун эгиларкан ўғил.

— Қўлингни тегизакўрма! — бақириб буйруқ берди ота. — Бу — энг асосий иш. Бу эркак сув тиқилмасдан олдин ўлган. Шундай бўлмаганда, у бошини чуқурга осилтириб ётмасди.

— У ўзини-ўзи осган. — тахмин қилиб деди она. — Бўйнидаги чизинчани кўрмаяпсизларми?

— Албатта, уни кимдир машинадан отиб юборган бўлиши керак-ку, — аралашди буви. — Шофер — қотил. Уни заҳарлаган ҳам ўшанинг ўзи.

Шу вақт Фовинкеллар олдида полиция мотоцикли пайдо бўлди.

— Белгиларига қараганда жуда оғир жиноят бу, ўртоқ лейтенант, — маълум қилди ота Фовинкель. — Бевосита далиллар жиноятнинг қандай содир бўлганлигини аниқ кўрсатади. Дастлаб эркакни заҳарлашган, сўнгра чизинча билан уни бўғиб ўлдирганлар ва ниҳоят сувга чўктирганлар.

— Катта раҳмат, — юмшоққина миннатдорчилик билдирди лейтенант. — Бизга ҳаммаси аён. Шу ердан бир неча минут илгари ўтиб кетган шофер менга ҳозиргина қўнғироқ қилиб, ёрдам сўради. У ҳайдаётган юк машинаси олдинги ғилдираги шу чуқурчаларнинг бирига, эҳтимол худди мана шунгадир, тушиб кетиб автомобиль шикастланибди. Бундан ташқари, юкнинг бир қисми кузовдан тушиб қопти. Энди эса манекенни коляскага жойлаштиришга ёрдам берсангиз. Фақатгина бўйнидаги чизинчага қўл тегизмасангиз бас. Унга фабрика маркаси ва костюмнинг баҳоси ёзилган.

Русчадан М. МИРҲАМИДОВ таржимаси.

ДУНЁНИ УЙҚУДАН УЙҒОТДИ ЛЕНИН

Иоганнес Р. БЕХЕР (ГДР)

Дунёни уйқудан уйғотди Ленин,
Ҳар сўзи мисоли чақмок ва бўрон.
Овозни эшитди дарёлар, чўллар,
Денгизлар чайқалиб кўтарди сурон.
Дунёни уйқудан уйғотди Ленин,
Унинг ҳар бир сўзи нон каби улуғ.
Ер юздан асрий кулфат-аламни —
Қувди унинг сўзи аскарлар янглиғ.

Дунёни уйқудан уйғотди Ленин,
Унинг ҳар бир сўзи ҳикмат, башорат.
Юрар тракторлар, ўсар вишкалар,
Шаҳарлар гуркирар, ўсар иморат.
Ҳаётнинг юраги—пўлат, металлар,
Дастгоҳлар қуйилар, қурилар жаҳон.
Юракларга Ленин ташлаган олов,
Одамлар қалбида ёнмоқда ҳамон.

СПОРТ ХАБАРЛАРИ

ОЛИМПИЯ МАШЪАЛАСИ ЙЎЛДА

Олимпия машъаласи Мексика қирғоқлари томон яқинлашмоқда. Уни Мексиканинг «Дуранго» юк кемаси 15 та ҳарбий кема қуршовида Багам ороллардан Веракрус (Мексика) портига олиб бормоқда. Бу ерда машъалани Мехикога 12 октябрь куни югирувчилар кўтариб келдилар.

Шу нарса маълум бўлдики, ҳар тўрт олимпиадачига бир журналист тўғри келар экан. Олимпиада пойтахтидан 2 мингга яқин матбуот вакили ўз репортажларини жаҳоннинг ҳамма бурчакларига юборади.

ҚИЙИН ҒАЛАБА

«Политотдел» колхози футболчилари сафардан қайтгач, «Олға» (Фрунзе) командасини қабул қилдилар. Ишқибозлар потитотделликлардан қизиқ ўйин кутган эдилар. Лекин учрашув зерикарли бўлди. Гарчи майдон эгалари кўп ҳужум қилган бўлсалар-да, бу ҳужумлар пала-партишлик билан олиб борилди. Меҳмонлар ҳам қовушиб ўйнай олмадилар. Биринчи бўлим тугаши арафасида колхоз футболчиси Фадеев майдондан чиқариб юборилди. Ўн киши бўлиб қолган «Политотдел» командаси энди жиддийроқ ҳаракат қила бошлади. Ўйин тақдирини мусобақа тугашига оз қолганда киритилган ягона тўп ҳал қилди. «Политотдел» 1:0 ҳисобида қийин ғалабага эришди. Энди командамиз яна сафарга жўнайди. У эртага Уст-Каменогорскда, сўнгра Чимкент ва Фарғонада мусобақалашади.

* * *

Москва спартакчилари сўнгги учрашувни Кировободнинг «Динамо» командаси билан ўтказдилар. Кировободликлар кучли рақибларига муносиб қаршилик кўрсата олдилар. Ўйин 2:1 ҳисобида «Спартак» фойдасига тугаган бўлса ҳам, кировободликларнинг ғайрат-шижоати, уюшқоқлиги томошабинларда яхши таассурот қолдирди.

Бу ғалабадан сўнг «Спартак» 42 очко билан иккинчи ўринда мустаҳкамланиб қолди. Ҳозир бу коллективни киевликлардан тўрт очко ажратиб турибди. Кировободликлар эса 19 очко билан 19-ўринда бормоқдалар. «Пахтакор» ҳам шунча очко тўплади. Аммо унинг тўплар нисбати ёмон бўлгани учун ҳамшаҳарларимиз охирги ўринда қолиб келмоқдалар.

* * *

Харьков шаҳрида «Буревестник» спорт жамиятининг Бутуниттифоқ чемпионати мусобақалари тугади. Майдон эгалари—Харьков радиоэлектроника институти футболчилари, ўтган йилгидек ғолиб чиқдилар. Улар ҳал қилувчи ўйинда Грузия физкультура институти командасини 2:1 ҳисобида енгдилар.

* * *

Москва торпедочилари чемпионатдаги танаффусдан фойдаланиб, жанубда машқ учрашувлари ўтказдилар. Улар Симферополнинг «Таврия» командасини 4:2 ҳисобида (бу ўйинда Э. Стрельцов иккита тўп урди) ва РСФСР терма командасини 1:0 ҳисобида ютдилар.

ШТАНГАЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

Чирчиқдаги Химиклар маданият саройида Ленинград, Арманистон ва Ўзбекистон ССРнинг кучли штангачилари мусобақалашишди. Икки кун давом этган бу ўртоқлик учрашуви Арманистан вакилларининг ғалабаси билан тугади. Ўзбекистон оғир атлетикачилари эса иккинчи ўринни олдилар. Шахсий ҳисобда ўз вазн тойифалари бўйича қуйидагилар биринчи ўринларни эгаллашди: Л. Манукян А. Жайраняи (Арманистон), В. Аванесов (Тошкент), Г. Галоян, В. Кизогян, А. Геворкян (Арманистон), А. Касьянов (Ленинград), Ю. Расческин (Тошкент).

ХУДОЙБЕРДИ ОХУНОВ пойтахтимиздаги Марказий универмагнинг радио секциясида ишлайди. Ўзининг кўп йиллик меҳнат жараёнида Худойберди харидорларга нисбатан кўрсатаётган самимийлиги ва ишчанлиги туфайли уларнинг ҳурматига сазовор бўляпти. Суратда: (чапда) Худойберди Охунов савдо молларини кўздан кечирмоқда.

Э. Эргашев фотоси.

ШИНГИЛ САТРЛАР

● Ўрта Осиё темир йўли илмий техника кутубхонаси ходимлари Ленин комсомолининг ярим асрлик тўйига катта тараддуд кўришяпти. Бу ерда «Комсомол билети» деб номланган фотомонтаж ташкил этилган, комсомол жасоратини мадҳ этувчи китоблардан витрина уюштирилган. Ленининг «Ёшлар союзининг вазифалари» асари асосида китобхонлар конференцияси ўтказиш ҳам мўлжалланган.

А. ПАШКОВА.

● Х. Қаюмовни Келес станциясида уста шифокор сифатида танишади. Мана йигирма йилдирки у неча юзлаб кишилар дардига шифо топиб келяпти. Сезгир, меҳрибон, ўз касбининг устаси Х. Қаюмовнинг меҳнати муносиб тақдирланди. Унга яқинда «Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган врач» унвони берилди. Шифокор республика Олий Советининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланди.

Н. КРАВЧЕНКО.

Редактор ўринбосари Т. РАСУЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Телеянгиликлар, 18.15 — Қушлар оролида (бадиий фильм). 18.50 — Гамлет (бадиий фильмнинг биринчи серияси), 20.05 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.10 — Телеянгиликлар, 20.35 — «Ташавтомаш» заводи Ленин вахтасида, 20.55 — Аброр Ҳидоятов (телефильм), 21.25 — Ярим аср йилномаси. 1957 йил (кўп серияли телевизион ҳужжатли фильм), 22.15 — Афсоналар ва куйлар.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ЎҚУВ ЭШИТТИРИШЛАРИ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Жамиятшунослик. Дунёни билишлик (ўзбек тилида). 11.55 — Ўқув фильми, 12.25 — Жамиятшунослик. Дунёни билишлик (рус тилида).

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 18.00 — Физика. Ньютон қонунлари (мактаб ўқувчилари учун), 18.30 — Ўқитувчилар учун консультация.

Рус тилида: 19.00 — Фалсафадан кириш лекцияси (студентлар учун), 19.30 — Инглиз тили.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Қўғирчоқ фильм (болалар учун).

Рус тилида: 20.35 — Қувноқ сайр (илмий-оммабоп фильм), 20.45 — Қайсар қиз (телеспектакль), 21.25 — «Ла-Скала» концерти.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 3/X да Спартак, 4/X да Дилором.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/X да Аяжонларим, 4/X да Бой ила хизматчи.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Тереза Дурова раҳбарлигида ўргатилган ҳайвонлар группаси аттракциони. Билетлар сотилмоқда.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Анжелика ва қирол — «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Қилич ва қалқон (3 ва 4-серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Бодом ҳиди — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Уруш ва тинчлик (4-серия, кундуз соат 12 да), Агентнинг ўлими (кундуз ва кечқурун) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ».

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 ва 10 яримда бошланади)

Анжелика ва қирол — «ФЕСТИВАЛЬ», НАВОИЙ номли.

Қилич ва қалқон (3 ва 4-серия) — «ХИВА».

Газета ва журналларга обуна бўлаётган

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Обуна бўлинган газета ва журналларни ўз вақтида олай десангиз кўрсатган адресингиздаги шаҳар (қишлоқ) дан сўнг почта бўлими номери, сўнгра кўча номи (массив—квартал номери), уй ва квартира номерини ёзинг.

Почта бўлими номерини ёзмаган ёки нотўғри ёзган обуначилар биринчидан — элтиб бериш карточкасини почта бўлимларига юборишда ушланиб қолишига, иккинчидан — карточкани бошқа почта бўлимига юборилишига сабабчи бўладилар.

Натижада газета ва журналлар ўз вақтида олинмаётганлиги ҳақида шикоятлар ёзилади.

Почта бўлимининг номерини билмаганлар албатта сўраб билсинлар ва сўнгра обунани расмийлаштирсинлар.

Обуна почта бўлимларида, завод-фабрикаларида, корхона-ташкилотларида матбуот тарқатиш бўйича жамоатчи вакил томонидан қабул қилинади.

Обунани «Союзпечать»нинг район агентлигида ҳам расмийлаштириш мумкин.

Куйбишев райони — Бородинская кўчаси, 41. Телефон В-3-20-23.

Ленин райони — Кафанов кўчаси, 1.

Фрунзе райони — Дубицкий кўчаси, 48.

Октябрь райони — Навоий кўчаси, 3.

Киров райони—2-Белинский переулок, 6. Телефон Б-8-24-60.

Чилонзор райони — Чилонзор массиви, 2-квартал, 52-уй, 2-квартира. Телефонлар Ж-7-23-22:

Ҳамза райони — Дубовая кўчаси, 871....

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 02869. ИНДЕКС — 8469. № 1956.